

Lokalhistorie og etikk

Brårtunet, 24/3-2007

Arr.: Ramnes Historielag og Fylkesarkivet for Vestfold

Åpning v/Wedel Jarlsberg, som fortalte kort om stedets historie:

Ramnes Historielag ble stiftet 1976, fikk Brårtunet av kommunen. Våningshus fra midten av 1800-tallet, gammel kvern som er satt i stand med med elektrisk drift, samt smie. Lukas-stua og stabburer er flyttet hit.

Hans Hosar, NLI

Tok utgangspunkt i konkrete saker om barnemishandling, incest m.m., bygger på offentlig tilgjengelige kilder (kirkebøker, tingbøker). Bør dette med i bygdeboka?

Personvernet må veies opp mot den enkeltes "rett til å være med". Når en forfatter utelater noe p.g.a. personvern, blir det bekreftet at dette er forhold som ikke er sosialt akseptable.

Dessuten gir en inntrykk at slike ting (vold, kriminalitet, barnemishandling etc) ikke forekom før i tida.

Ofte snakk om personvern, men det samme gjelder i prinsippet omdømmet til institusjoner, etniske grupper m.m.

Tre skanser

1. lovverket (forvaltningsloven, lov om personvern, injuriebestemmelser)
2. offisielle etiske retningslinjer
3. personlig moralsk ansvar

Problemområder:

- krigen
- etnisitet
- helse og fattigdom
- kriminalitet
- utroskap, skilsmisse
- seksuell legning
- politikk?

Historieskrivere påvirker holdninger - de som ikke nevnes er stemplet som mindreverdige, mens likebehandling kan endre holdninger og føre til normalisering

Har forekommet søksmål mot en bygdebokforfatter som hadde skrevet at saksøkerens forfedre var "fattige folk og bodde i gamle".

Kan være en pekepinn om den omtalte ville ha skammet seg, men dette er ikke nødvendigvis avgjørende

Også det ubehagelige må fram, men det betyr ikke nødvendigvis at en må navngi personer - dette krever gjennomtenkt faglig begrunnelse i hvert tilfelle

Egil Kristoffersen, forfatter

Brukte eksempler fra boka ”Vestfold i krig”

Personallhistorie er også historie – kan være like viktig å hamed navn på personer som stedsnavn, fordi

- identifisering av person kan bidra til å forklare hvorfor ting skjedde
- kan også bidra til å endre personoppfatning
- rydder tvil om identitet av veien, stopper rykter og mytedannelse

Dette må likevel veies opp mot hensyn til vern av anonymitet, ettermæle og pårørende – kan være svært vanskelig, finnes ikke noe fasitsvar

Tendens til at både institusjoner og personer pålegger seg selv unødige strenge krav til anonymitet.

Må skille mellom personen som privatperson og som offentlig person, og om en har havnet i offentlighetens lys frivillig eller ufrivillig. En må likevel respektere en privat sfære, og at det som skjer i denne sfæren bare er intereesant dersom den belyser den offentlige person.

De som søker offentlighet har mindre krav på vern. Dette kan imidlertid bidra til å anonymisere kvinner, lavere sosiale lag etc. som ikke har søkt offentlighet i samme grad.

Bent Ek, 24/3-07